

RYNEK PRACY (LABOUR MARKET)*

Rodzaj rynku, na którym przedmiotem wymiany pomiędzy kupującym a sprzedającym jest praca. W przypadku rynku pracy **kupującym** jest oferujący zatrudnienie pracodawca, a **sprzedającym** – pracownik otrzymujący za swoją pracę określone wynagrodzenie.

Rynek pracy kształtowany jest poprzez podaż pracy oraz popyt na pracę. **Podaż pracy** to zasób siły roboczej – ogół osób już pracujących bądź poszukujących zatrudnienia za określoną płacę. **Popyt na pracę** to zgłaszane przez pracodawców zapotrzebowanie na pracę, czyli liczba osób, którą pracodawcy gotowi są zatrudnić oferując określone wynagrodzenie.

Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na popyt na pracę są koszty i wydajność pracy oraz zapotrzebowanie na dobra i usługi. Popyt na pracę jest więc popytem pochodnym – wynikającym z popytu na produkty lub usługi, do wytworzenia których potrzebna jest praca. Sytuacja, w której następuje zrównanie podaży pracy oraz popytu na pracę określa się mianem równowagi na rynku pracy. Oznacza one pełne zatrudnienie – czyli taki stan na rynku pracy, kiedy wszystkie osoby akceptujące określony poziom wynagrodzenia mogą znaleźć pracę. W gospodarce rynkowej równowaga na rynku pracy oraz pełne zatrudnienie wiążą się ze zjawiskiem bezrobocia dobrowolnego i naturalnego. Bezrobotne dobrowolnie są osoby niepodejmujące pracy z własnego wyboru. Natomiast bezrobocie naturalne jest pochodną naturalnych procesów zachodzących na rynku pracy, jak likwidacja już istniejących miejsc pracy i powstawanie nowych czy zachowania samych pracowników - chęć zmiany pracy, przeprowadzka do innej miejscowości czy choroba uniemożliwiająca wykonywanie obowiązków zawodowych. Brak równowagi na rynku pracy objawia się na dwa sposoby.

W sytuacji, kiedy podaż pracy jest większa niż popyt na pracę, pojawia się zjawisko bezrobocia – część zdolnych do podjęcia pracy i poszukujących zatrudnienia osób nie znajduje posady pomimo akceptowania oferowanych na rynku pracy wynagrodzeń. Z kolei w sytuacji, kiedy popyt na pracę przewyższa podaż pracy, dochodzi do zjawiska nazywanego deficytem siły roboczej, niedoborem kadr lub niedoborem talentów – oferując określony poziom wynagrodzenia, część pracodawców nie może znaleźć pracowników posiadających wymagane kwalifikacje. Zróżnicowanie podaży i popytu na pracę powoduje wykształcenie się względnie zamkniętych dla przepływu siły roboczej segmentów rynku pracy.

Ograniczony dostęp do niektórych części rynku pracy może być spowodowany:

- konkretnymi wymaganiami pracodawców, które dyskwalifikują określoną część pracowników;
- czynnikami stworzonymi sztucznie na przykład przez wyłączenie z możliwości pozyskania zatrudnienia osób nienależących do danej organizacji związkowej;
- czynnikami kulturowymi, obyczajowymi;
- innymi przeszkodami niemożliwymi do pokonania przez potencjalnego pracownika.

Ze względu na zasięg geograficzny, wyróżnia się rynki pracy o charakterze:

- lokalnym- obejmującym daną miejscowość i jej okolice;
- regionalnym – dotyczącym danego regionu (np. województwa);
- krajowym;
- zagranicznym;
- globalnym.

Wyodrębnia się także rynki pracy ze względu na określone cechy pracowników, np.:

- kwalifikacje (np. rynek pracy osób z wyższym wykształceniem lub rynek pracy niewykwalifikowanej siły roboczej);
- wiek (np. rynek pracy osób w wieku 15-24 lata lub w wieku poprodukcyjnym);
- wykonywane zawody (np. rynek pracy kierowców czy nauczycieli);
- rodzaj pracowników (np. rynek pracy kobiet czy absolwentów).

Cechy pracodawców, według których mogą być dokonywane podziały rynku pracy, to np.:

- forma prawna działalności (np. firmy jednoosobowe, spółki akcyjne);
- forma własności (np. spółka prywatna);
- rodzaj działalności przedsiębiorstw (np. produkcja, handel, usługi);
- wielkość zatrudnienia (np. firmy małe i średnie);
- zakres działania (np. firmy regionalne);
- pochodzenie kapitału (np. prywatny lub zagraniczny);
- stopień specjalizacji lub dywersyfikacji przedsiębiorstw

Informacje o sytuacji na rynku pracy w powiecie oleckim znajdują się na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Olecku w zakładce Analizy i statystyki.

<http://olecko.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

Adresy stron internetowych z informacjami o rynku pracy, w tym o pracodawcach i profilach prowadzonej przez nich działalności:

<http://www.rynekpracy.pl>

<http://www.pracuj.pl/profile-firm.htm>

<https://panoramafirm.pl/miasto/olecko>

<http://www.baza-firm.com.pl/firmy/Olecko/>

http://sedlak.pl/Portal_rynekpracy.html

* www.rynekpracy.pl Sedlak & Sedlak, Słownik rynku pracy